

Yttrande från Regionkommittén om "Barcelonaprocessen: en union för Medelhavsområdet – Vilka blir konsekvenserna för de regionala och lokala myndigheterna?"

(2008/C 325/08)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

- Regionkommittén understryker vikten av initiativet *Barcelonaprocessen: en union för Medelhavsområdet*, som har placerat Medelhavsområdet högt upp på EU:s dagordning och gett upphov till en debatt och idéer som är i nivå med de utmaningar som projektet för med sig.
- ReK är övertygad om att initiativ i Medelhavsområdet som endast bygger på diplomatiska strategier inte kommer att leda till varaktiga lösningar så länge den lokala demokratin inte har en central plats i debatten, som bör vara inriktad på hur den lokala nivån ska stärkas och ett direkt samarbete inledas mellan länderna på båda sidor av Medelhavet inom ramen för *Barcelonaprocessen: en union för Medelhavsområdet*.
- Den lokala och regionala nivån är en myndighetsnivå som i nära samarbete med de övriga myndighetsnivåerna kan fungera som plattform för att komma fram till lösningar på anpassningsproblem och andra problem som skapas av globaliseringen. De lokala och regionala myndigheterna i framför allt EU har gradvis gjort sig gällande som en viktig förvaltningsnivå för att formulera dessa lösningar.
- Kommittén upprepar därför sin begäran att de lokala och regionala myndigheterna ska erkännas som viktiga partner i Barcelonaprocessen och samarbetet EU–Medelhavsområdet.
- ReK beslutar att stödja inrättandet av en **församling för regionala och lokala EU–Medelhavsmyndigheter (ARLEM)** bestående av ett antal ledamöter i Regionkommittén, företrädare för europeiska och internationella sammanslutningar som är involverade i samarbetet EU–Medelhavsområdet och ett likvärdigt antal företrädare för de lokala och regionala myndigheterna söder och öster om Medelhavet, som en permanent plattform för dialog, utbyte och samarbete. Kommittén föreslår att församlingen erkänns som ett rådgivande organ inom den framtida förvaltningen för *Barcelonaprocessen: en union för Medelhavsområdet*, precis som skett med den parlamentariska församlingen för Europa–Medelhavsområdet när det gäller de nationella parlamenten.

Huvudföredragande: Isidoro Gottardo, kommunfullmäktigeledamot i Sacile

Referensdokument

Remiss av den 13 juni 2008 från det franska EU-ordförandeskapet om "Barcelonaprocessen: en union för Medelhavsområdet – Vilka blir konsekvenserna för de regionala och lokala myndigheterna?" och "Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet – Barcelonaprocessen: en union för Medelhavsområdet",

KOM(2008) 319 slutlig

I ALLMÄNNA KOMMENTARER

1. Regionkommittén understryker vikten av initiativet *Barcelonaprocessen: en union för Medelhavsområdet*, som har placerat Medelhavsområdet högt upp på EU:s dagordning och gett upphov till en debatt och idéer som är i nivå med de utmaningar som projektet för med sig. Vi välkomnar både den pragmatiska dimensionen och den politiska visionen i detta projekt som lanserades av det franska EU-ordförandeskapet med stöd av 16 partnerskapsländer i södra och östra Medelhavsområdet.

2. ReK konstaterar med tillfredsställelse att *Barcelonaprocessen* har gett upphov till flera framgångsrika åtgärder och initiativ. Vi beklagar dock att få framsteg har gjorts när det gäller fred, säkerhet och mänsklig och social utveckling samt att lokala och regionala myndigheter inte har deltagit i projektet.

3. *Barcelonaprocessen: en union för Medelhavsområdet* bör i sin nya form göra det möjligt att gå från ett rent mellanstatligt samarbetsprojekt till ett projekt för dialog mellan medborgarna i Medelhavsområdet. Processen bör framför allt syfta till ett samarbete mellan länderna i södra och östra Medelhavsområdet och involvera de lokala och regionala myndigheterna i konkreta projekt som utformats i samförstånd utifrån en övergripande strategi baserad på medborgarnas behov och på solidaritet.

4. Ett villkor för att man genom *Barcelonaprocessen: en union för Medelhavsområdet* ska lyckas stärka samarbetet och partnerskapet mellan länderna i EU och Medelhavsländerna är att man hittar nya projektområden med katalysatoreffekt som klart kan visa på de konkreta vinsterna för medborgarna. Det kräver att man går vidare från principförklaringar till konkreta åtgärder, vilket i sin tur förutsätter ett omfattande deltagande av politiker på lokal och regional nivå och en öppen och tydlig kommunikation.

5. Möjligheten för de lokala och regionala myndigheterna och det civila samhället att bidra mer till de offentliga insatserna begränsas ofta av den lokala demokratis svaghet och avsaknaden av en verklig decentraliseringsprocess i länderna i södra och östra Medelhavsområdet.

6. Vi konstaterar också att decentraliseringen och den lokala deltagardemokratin inte alltid går hand i hand. I vissa stater inom och utanför EU står de lokala och regionala myndigheterna inför utmaningen att öka valdeltagandet samt att främja medborgarnas och organisationslivets medverkan i utformningen av strategier och planer som rör större kommunala eller regionala projekt.

7. ReK är övertygad om att initiativ i Medelhavsområdet som endast bygger på diplomatiska strategier inte kommer att leda till varaktiga lösningar så länge den lokala demokratin inte har en central plats i debatten, som bör vara inriktad på hur den lokala nivån ska stärkas och ett direkt samarbete inledas mellan länderna på båda sidor av Medelhavet inom ramen för *Barcelonaprocessen: en union för Medelhavsområdet*.

8. Kommittén välkomnar därför stats- och regeringschefernas deklaration om Europa-Medelhavspartnerskapet i Paris den 13 juli, där de framhöll att det är viktigt att det civila samhället, de lokala och regionala myndigheterna och den privata sektorn deltar aktivt i genomförandet av *Barcelonaprocessen: en union för Medelhavsområdet*.

9. Kommittén anser dock att det inte är lämpligt att placera de aktörer som åtnjuter demokratisk legitimitet, t.ex. de lokala och regionala myndigheterna, på samma nivå som det civila samhället och den privata sektorn.

10. ReK instämmer också i den slutsats som drogs av stats- och regeringscheferna inom Europa-Medelhavspartnerskapet att ansvaret för processen måste spridas på fler aktörer, att alla parter måste delta på lika villkor i projektförvaltningen och att processen måste utmynna i konkreta projekt som är mer synliga för medborgarna, vilket gör det möjligt att ge förbindelserna mellan länderna i Medelhavsområdet en mer konkret och synlig form tack vare ytterligare regionala och lokala projekt som gynnar medborgarna i regionen.

11. ReK påpekar att de lokala och regionala myndigheterna är beredda och åtar sig att bidra till *Barcelonaprocessen: en union för Medelhavsområdet* genom att främja den lokala demokratin och ett decentraliserat samarbete.

12. De lokala och regionala myndigheterna har stor erfarenhet av att genomföra EU-insatser, som ofta kräver deras engagemang och resurser. De har stor erfarenhet och sakkunskap när det gäller att hantera stads- och landsbygdsfrågor som rör miljö, energi, transporter, räddningstjänst, migration, ekonomisk utveckling och många andra viktiga prioriterade områden i *Barcelonaprocessen*, däribland interkulturell dialog, utbildning och den mänskliga och sociala dimensionen. ReK beklagar följaktligen att man inte på förhand rådfrågat de lokala och regionala myndigheterna om de utvecklingsprojekt som bifogas slutsatserna från toppmötet i Paris, trots att dessa myndighetsnivåer måste delta när projekten ska genomföras. Det är nödvändigt att i framtiden bryta med denna mellanstatliga logik och ge utrymme för alla berörda myndighetsnivåer att delta.

13. Kommittén vill betona, liksom i tidigare yttranden om detta ämne, vikten av att de lokala och regionala myndigheterna deltar inte bara i samband med genomförandet av projekten utan också i samarbete som rör hela kedjan från utformning av strategier, genomförande av program och projekt till uppföljning av strategiernas genomförande och utvärdering av resultaten. Detta är särskilt viktigt när projekten rör områden där lokala och regionala myndigheter har vidsträckta, direkta befogenheter, till exempel stadsplanering och fysisk planering, vattenförvaltning, sophantering, miljöförvaltning, klimatförändringens effekter på det lokala planet, lokal ekonomisk utveckling, bevarande av det kulturella och historiska arvet, lokal turismutveckling, grundläggande hälso- och sjukvård, integrationsinsatser och social sammanhållning.

14. Kommittén välkomnar att det nya programmet Ciudad, genom vilket man vill främja samarbete när det gäller stadsutveckling och en dialog i Medelhavsregionen, inom kort kommer att inledas inom ramen för det redan existerande europeiska granskings- och partnerskapsinstrumentet. Kommittén samtycker till en prioritering av miljömässig hållbarhet, energieffektivitet, hållbar ekonomisk utveckling och en minskning av de sociala skillnaderna. Detta är områden där de lokala och regionala myndigheterna har omfattande och direkta befogenheter och kan bidra med stor erfarenhet och sakkunskap.

15. ReK påpekar att de finansiella aspekterna av *Barcelonaprocessen: en union för Medelhavsområdet* ännu inte har beskrivits i detalj och att de lokala och regionala myndigheterna kan fungera som politiska, tekniska och finansiella samarbetsparter vid utarbetandet och genomförandet av strategier och projekt som tillgodoser medborgarnas reella behov och främjar *Barcelonaprocessens* målsättningar. Vi konstaterar också att initiativet *Barcelonaprocessen: en union för Medelhavsområdet* inte medför några som helst förändringar av de program och budgetmedel som rör Medelhavsdimensionen i EU:s granskingspolitik.

16. Den lokala och regionala nivån är en myndighetsnivå som i nära samarbete med de övriga myndighetsnivåerna kan fungera som plattform för att komma fram till lösningar på anpassningsproblem och andra problem som skapas av globaliseringen. De lokala och regionala myndigheterna i framför allt EU har gradvis gjort sig gällande som en viktig förvaltningsnivå för att formulera dessa lösningar.

17. Kommittén uppberor därför sin begäran att de lokala och regionala myndigheterna ska erkännas som viktiga partner i *Barcelonaprocessen* och samarbetet EU–Medelhavsområdet.

18. ReK erkänner den roll som spelas av de olika nätverk och sammanslutningar av lokala, regionala, nationella, europeiska och internationella myndigheter i det decentraliserade Europa–Medelhavssamarbetet samt deras erfarenhet, sakkunskap och lokalkännedom⁽¹⁾. För att uppnå optimala

(1) Det finns en mängd nätverk, organisationer och centrum som ägnar sig åt undersökningar och forskning om länderna i EU och Medelhavsområdet och deras samarbete. Det vore värdefullt att kartlägga och ta del av deras arbete, dra slutsatser och utforma ett nytt initiativ utifrån deras resultat. Ett exempel är den globala rapporten om decentralisering och lokal demokrati från United Cities and Local Governments (UCLG), som redogör för situationen i partnerländerna i *Barcelonaprocessen: en union för Medelhavsområdet*.

resultat är det därför nödvändigt att i högre grad dra större ömsesidig fördel av insatserna och att samordna målsättningarna för decentraliserade samarbetsprojekt med målsättningarna för Europa–Medelhavspartnerskapet.

19. Kommittén bekräftar sitt stöd till den deklaration som företrädarna för lokala och regionala myndigheter i Medelhavsområdet och Europa utfärdade i Marseille den 23 juni 2008 under forumet för kommunala och regionala myndigheter runt Medelhavet.

20. Vi delar i detta sammanhang de lokala och regionala myndigheternas och deras representativa organisationers vilja att skapa ett officiellt instrument som ger dem en permanent politisk representation och möjlighet att aktivt delta i *Barcelonaprocessen: en union för Medelhavsområdet*. Detta är ett viktigt instrument för att ge *Barcelonaprocessen* en lokal och regional förankring, och kommittén uppberor därför sin ståndpunkt från tidigare yttranden på detta område.

21. ReK har följaktligen som mål att inrätta Församlingen för regionala och lokala EU–Medelhavsmyndigheter (ARLEM) bestående av lika många företrädare för de lokala och regionala myndigheterna i EU och partnerländerna i Medelhavsområdet, i analogi med den parlamentariska församlingen för Europa–Medelhavsområdet (EMPA) som inrättades för att representera den parlamentariska dimensionen.

II POLITISKA REKOMMENDATIONER

22. Regionkommittén uppmanar de organ som ansvarar för förvaltningen av *Barcelonaprocessen: en union för Medelhavsområdet* att inte bara politiskt erkänna de lokala och regionala myndigheterna utan också att formellt och konkret integrera dem i samarbetet i *Barcelonaprocessen: en union för Medelhavsområdet*.

23. Kommittén rekommenderar därför att man i nya arbetsdokument betraktar de lokala och regionala myndigheterna som fullvärdiga parter i samarbetsprocessen i samband med nylanseringen av *Barcelonaprocessen*.

24. ReK insisterar på att de lokala och regionala myndigheterna, jämsides med centralregeringarna, involveras redan i ett tidigt skede vid utarbetandet av associeringsavtal, strategiska dokument och handlingsplaner som antas av EU och partnerländerna i södra och östra Medelhavsområdet inom ramen för EU:s granskingspolitik.

25. Vi uppmanar därför regeringarna i EU och Medelhavsländerna att fastställa formerna för en nationell strukturerad dialog och ett samråd med lokala och regionala aktörer, arbetsmarknadens parter och det civila samhället via de lokala och regionala myndigheternas nätverk och sammanslutningar.

26. ReK beslutar att stödja inrättandet av en **församling för regionala och lokala EU-Medelhavsmyndigheter (ARLEM)** bestående av ett antal ledamöter i Regionkommittén, företrädare för europeiska och internationella sammanslutningar som är involverade i samarbetet EU-Medelhavsområdet och ett likvärdigt antal företrädare för de lokala och regionala myndigheterna söder och öster om Medelhavet, som en permanent plattform för dialog, utbyte och samarbete. Kommittén föreslår att församlingen erkänns som ett rådgivande organ inom den framtida förvaltningen för *Barcelonaprocessen: en union för Medelhavsområdet*, precis som skett med den parlamentariska församlingen för Europa-Medelhavsområdet när det gäller de nationella parlamenten.

27. Vi uppmanar kommissionen att harmonisera, samordna och förbinda det nya initiativet med de olika programmen, projekten och instrumenten i gemenskapen ⁽²⁾ och med dem som redan finns inom samarbetet EU-Medelhavsländerna ⁽³⁾ för att dra nytta av tidigare erfarenheter, undvika överlappningar och göra allt större framsteg.

28. Regionkommittén föreslår att man undersöker möjligheten att anpassa existerande stödinstrument till Medelhavsområdet, vilket i huvudsak skulle innebära en politik för ekonomisk och social sammanhållning med vars hjälp samarbetet mellan de lokala och regionala myndigheterna i EU och i Medelhavsländerna skulle bygga på en territoriell dimension.

29. ReK uppmanar förvaltningsorganen för *Barcelonaprocessen: en union för Medelhavsområdet* att utnyttja det tillfälle som en nylansering av processen ger för att arbeta vidare med reformen för det lokala styret och decentraliseringen i vissa länder kring

södra och östra Medelhavet och att i andra länder initiera decentraliseringsprocessen.

30. Vi föreslår därför att man prioriterar initiativen för den institutionella uppbyggnaden av de lokala och regionala myndigheterna och att man lanserar program för en modernisering av förvaltningarna och utbildningsprojekt för de anställda på lokal och regional nivå.

31. ReK anser att ett ökat ansvar för lokalt och regionalt folkvalda kommer att bidra till ett flernivåstyre där olika institutionella nivåer knyts till den offentliga politikens och utvecklingspolitikens beslutsprocess, utarbetande, genomförande och utvärdering.

32. Regionkommittén föreslår att de lokala mänskliga, tekniska och akademiska resurserna utnyttjas när projekten genomförs och att medborgarna får delta så mycket som möjligt så att de känner sig delaktiga i samsarbetsprocessen och de projekt som den mynnar ut i.

33. Slutligen anser vi att dynamiken inom *Barcelonaprocessen: en union för Medelhavsområdet* kan ge samtliga aktörer på olika nivåer tillfälle till nya kunskaper och kontakter, nya sätt att lära känna varandra samtidigt som den gör det möjligt för de olika aktörer som deltar i processen (centrala och decentraliserade förvaltningar, lokala och regionala myndigheter, det civila samhället etc.) att få lära sig ett nytt sätt att se på utveckling och lokal demokrati.

34. Kommittén ger ordföranden i uppdrag att lägga fram detta yttrande för det franska ordförandeskapet, det delade ordförandeskapet för en union för Medelhavsområdet, Europeiska kommissionen, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, den parlamentariska församlingen för Europa-Medelhavsområdet samt statscheferna i länderna söder och öster om Medelhavet.

Bryssel den 9 oktober 2008.

Regionkommitténs
ordförande

Luc VAN DEN BRANDE

⁽²⁾ T.ex.: fonden för interregionalt samarbete, EU:s utvidgningspolitik gentemot kandidatländer som Kroatien och Turkiet.

⁽³⁾ T.ex. EU:s grannskapspolitik, gemenskapsprogram som Erasmus Mundus eller ramprogrammet för forskning och utveckling samt 5+5-dialogen mellan EU-länderna vid Medelhavet och Maghreb-länderna.